

**ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู  
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น**

**THE OPINIONS TOWARD VOLUNTEER SPIRITUAL BEHAVIOR OF STUDENTS  
IN GRADUATE DIPLOMA PROGRAM IN TEACHING PROFESSION  
FACULTY OF EDUCATION, ST. JOHN'S UNIVERSITY**

**สุพัตรา พะเนตรรัมย์\***

**บทคัดย่อ**

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น จำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์การสอนประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ปีการศึกษา 2557 รวม 162 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามประเภทมาตรวัด 5 ระดับ วัดความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสา 3 ด้าน คือ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการเสียสละต่อสังคม และด้านความมุ่งมั่นพัฒนา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครูคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น มีพฤติกรรมจิตอาสาทุก ๆ ด้านในระดับมาก ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.05 รองลงมาคือ ด้านความมุ่งมั่นพัฒนามีค่าเฉลี่ย 4.03 ส่วนด้านการเสียสละต่อสังคมมีระดับต่ำที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.78 ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ในทุก ๆ ด้านแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ นักศึกษาเพศชาย อายุในช่วงต่ำกว่า 25 ปี และประสบการณ์สอน 6-10 ปี มีพฤติกรรมจิตอาสาในระดับมาก

**คำสำคัญ :** พฤติกรรมจิตอาสา การช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละต่อสังคม ความมุ่งมั่นพัฒนา

---

\* นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น, e-mail : patra.pp99@gmail.com

### **Abstract**

The purposes of this study were 1) to study the volunteer spiritual behavior of students in graduate diploma program in teaching profession, Faculty of Education, St. John's University 2) to compare the volunteer spiritual behavior of students in graduate diploma program in teaching profession, Faculty of Education, St. John's University classified by gender, age, and teaching experiences. The population were 162 graduate diploma program students in the academic year 2014. This study was operated by using 5 rating scale questionnaires, examined the opinions toward volunteer spiritual behavior in 3 aspects ; Helping others , Sacrifice to society and Commitment to development. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results showed that the opinions toward volunteer spiritual behavior of students in graduate diploma program were high in all aspects. The highest was helping others ( $\bar{x} = 4.05$ ), then the commitment to development ( $\bar{x} = 4.03$ ) and the sacrifice to society ( $\bar{x} = 3.78$ ) respectively. The results of comparing the opinions of students in graduate diploma program in teaching profession, Faculty of Education, St. John's University classified by gender, age and experience found that, male students, age under 25 years and had 6-10 years of teaching experience, have high level of volunteer spiritual behavior.

**Keywords :** Volunteer spiritual behavior, Helping others, Sacrifice to society,  
Commitment to development

## บทนำ

จิตอาสาเป็นคุณธรรมจริยธรรม ที่ควรให้เกิดขึ้นในสังคม จิตอาสาหมายถึง ความสำนึกของบุคคลที่มีต่อสังคมส่วนรวมโดยการเอาใจใส่และการช่วยเหลือ ผู้ที่มีจิตอาสาจะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่อาสาทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เช่น การเสียสละสิ่งของ การเสียสละเงิน เวลา แรงกาย และสติปัญญาเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งสามารถวัดความเป็นผู้มีจิตอาสาจากตัวแปรสังเกตได้คือ 1) การช่วยเหลือผู้อื่น 2) การเสียสละต่อสังคม และ 3) ความมุ่งมั่นพัฒนา (ณัชณิชากร ศรีบริบูรณ์, 2550)

จิตอาสานับเป็นคุณธรรมประการหนึ่ง ที่สังคมปรารถนาให้สมาชิกของสังคมยึดถือเป็นคุณธรรมที่แสดงถึงสำนึกของบุคคลที่มีต่อส่วนรวม โดยแสดงออกเป็นพฤติกรรมอาสาทำประโยชน์ช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน ปัจจุบันสังคมไทยคาดหวังว่าจิตอาสาจะเป็นคุณธรรมที่สมาชิกยึดมั่น ไม่ว่าจะมิมีบทบาทอยู่ในส่วนใดของสังคม ทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และองค์กรต่าง ๆ ที่บุคคลเป็นสมาชิก กลุ่มเป้าหมายหนึ่งที่สังคมให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมให้เป็นผู้มีจิตอาสา นั่นคือ กลุ่มเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ซึ่งสังคมไทยในปัจจุบันเป็นสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน เป็นผลที่มาจาก การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของกระแสโลกาภิวัตน์ ในช่วง 2 ทศวรรษ ที่ผ่านมา ซึ่งนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงบริบทของสังคมไทย ให้ผลกระทบทั้งที่เป็นคุณและเป็นโทษในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะการเติบโตทางด้านวัตถุที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดอิทธิพลของวัฒนธรรมบริโภคนิยม วัตถุนิยม และกระตุ้นโน้มน้าว ส่งเสริมให้บุคคล โดยเฉพาะเยาวชนวัยหนุ่มสาวอันเป็นพลังสำคัญของสังคมในอนาคต ตั้งเป้าหมายของชีวิตที่เป็นการแสวงหาความมั่งคั่งและวิถีแบบฟุ้งเฟ้อ รักความสบาย เน้นการแข่งขัน เกิดความคิดตัวใครตัวมัน ขาดจิตสำนึกสาธารณะ (วิมลพรรณ อาภาเวท และณริศา ชัยสุขมงคลลาภ, 2556)

ปัญหาความเห็นแก่ตัวในสังคมที่มีการสะสมมานาน รวมถึงเหตุการณ์น้ำท่วม ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีการทบทวนสถานะของประเทศไทยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ในด้านสังคมเศรษฐกิจไปพร้อม ๆ กันเพื่อความอยู่ดีมีสุขของทุกคน จึงได้มีการเน้นในเรื่องของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา ส่งผลให้มีการรวมตัวและการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน มีการสร้างคุณค่าด้านการสำนึกรักบ้านเกิด ด้วยการเตรียมศักยภาพรองรับ ทางด้านการบริหารของภาครัฐเพื่อส่งเสริมกระบวนการประชาคมในการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างทั่วถึง รวมทั้งการรักษาค่านิยมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ถูกกลืนมานาน มาปรับใช้ให้กับสถานการณ์ประเทศที่เปลี่ยนไปอย่างเหมาะสม ทั้งระบบคุณค่าของสังคมไทยในเรื่อง การเห็นประโยชน์เพื่อส่วนรวม ความเอื้ออาทร และการช่วยเหลือกัน ที่เริ่มเสื่อมถอยลง มีการสร้างแนวทางการปลูกฝังที่ดีทางด้านจิตใจ ต่อมาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) จึงได้ตระหนักในการยึดโยงคนไทยให้เป็นปึกแผ่น ลดอิทธิพลของความทันสมัย

และลดปัญหาความขัดแย้งให้ลดลง โดยให้ความสำคัญกับการบ่มเพาะจากครอบครัวให้เกิดลักษณะอัตลักษณ์ ให้บุตรหลานได้ตระหนักถึงการมีจิตสำนึกที่ดี รวมถึงการมีจิตอาสา (ดวงทิพย์ อันประสิทธิ์, 2555)

ความอ่อนแอทางด้านจิตใจของเยาวชน มักทำให้เกิดการหวั่นไหวต่อสิ่งชั่วร้ายได้ง่าย เนื่องจากขาดทักษะในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง จึงทำให้เพเลิดเพลินจิตอารมณ์และสิ่งชั่วร้าย ๆ เกิดความรุนแรงทางความคิด เช่นอารมณ์ฉุนเฉียว โกรธ เกลียด หงุดหงิด เปื้อนหาย ชิมเศร้า ท้อแท้ สับสน และฟุ้งซ่าน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษามาตรา 24 ได้กำหนดแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติการให้ทำได้ คิดเป็น และทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดี และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในทุกชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ในการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาและการจัดกิจกรรมเพื่อสังคม พบว่าการส่งเสริมนักเรียนจิตอาสาเป็นการเรียนรู้ทางตรงที่ส่งเสริมให้นักเรียน ได้รับการฝึกฝนให้รู้จักเสียสละ มี“จิตอาสา” ช่วยเหลือสังคมอย่างเต็มใจ (วลัยรัตน์ ยิ่งดำนูน, 2554)

นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น จัดการศึกษาหลักสูตรตามมาตรฐานความรู้ของครูสภาและประสบการณ์วิชาชีพครู 11 มาตรฐานที่ครูสภากำหนด โดยเฉพาะวิชาคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู ที่กำหนดให้นักศึกษาทุกคนทำโครงการจิตอาสาภายในมหาวิทยาลัย อีกทั้งมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์นมีอัตลักษณ์ คือ จิตอาสา ดังนั้นกระบวนการที่ทำให้เกิดพฤติกรรมจิตอาสานั้น นอกจากสอดแทรกในหลักสูตรการเรียนการสอนแล้ว ยังมีกิจกรรมที่มุ่งพัฒนานักศึกษาให้เกิดพฤติกรรมจิตอาสาแต่ยังไม่มีการประเมินพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษา ว่าเมื่อผ่านกระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษาแล้ว นักศึกษามีพฤติกรรมจิตอาสาอย่างไร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

#### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น จำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์การสอน

### **ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย**

ผลจากการวิจัยจะนำไปพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

### **วิธีดำเนินการวิจัย**

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งหมด 162 คน ซึ่งเป็นข้อมูลของสำนักงานทะเบียนและบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ในปีการศึกษา 2557

#### **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย**

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมจิตอาสา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

**ตอนที่ 1** ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ และประสบการณ์ในการสอน

**ตอนที่ 2** ระดับความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสา มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) โดยสอบถามระดับพฤติกรรมแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด โดยระดับคะแนนมีความหมายดังนี้

- 4.51 – 5.00 หมายความว่า ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาระดับมากที่สุด
- 3.51 – 4.50 หมายความว่า ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาระดับมาก
- 2.51 – 3.50 หมายความว่า ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาระดับปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายความว่า ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาระดับน้อย
- 1.00 – 1.50 หมายความว่า ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาระดับน้อยที่สุด

#### **สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล**

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากร คือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์นโดยคำนวณค่าความถี่ และค่าร้อยละ

1.2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น จำแนกตาม เพศ อายุ และ ประสบการณ์การสอนด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

## ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 79.10 อายุระหว่าง 25-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.10 ประสบการณ์การสอน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 3-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 66.70

2. ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการเสียสละต่อสังคม และด้านความมุ่งมั่นพัฒนา ตามแนวคิดจิตอาสาของ ฌ็องฌัก กูแซ (2550) สรุปได้ว่า

### 2.1 ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น

จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 4.05 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อจากด้านการช่วยเหลือผู้อื่น พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาการให้กำลังใจเพื่อน เมื่อประสบปัญหาชีวิต และแนะนำเพื่อน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.23 อยู่ในระดับมาก และความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาบริจาคสิ่งของให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือสังคมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.55 อยู่ในระดับมาก

### 2.2 ด้านการเสียสละต่อสังคม

จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ย 3.78 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อจากด้านการเสียสละต่อสังคม พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาการช่วยเก็บขยะและทำความสะอาดบริเวณที่สาธารณะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.96 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ พฤติกรรมจิตอาสาร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมทุกครั้งในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.84 อยู่ในระดับมาก และความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาบริจาคอาหารกลางวันให้ผู้ด้อยโอกาส มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.46 อยู่ในระดับปานกลาง

### 2.3 ด้านความมุ่งมั่นพัฒนา

จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 4.03 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อจากด้านความมุ่งมั่นพัฒนา พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาการคิดว่าสังคมที่ดียอมทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.42 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือพฤติกรรมจิตอาสา การไม่เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างปัญหาให้กับสังคม มีค่าเฉลี่ย 4.36 อยู่ในระดับมาก และความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาการเป็นผู้นำในการแก้ไขปัญหาสังคม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.59 อยู่ในระดับมาก

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น จำแนกตาม เพศ อายุ และ ประสบการณ์การสอน

3.1 จำแนกตามเพศ จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสา ของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น เพศชาย มีค่าเฉลี่ย 4.04 มีพฤติกรรมจิตอาสามากกว่าเพศหญิง มีค่าเฉลี่ย 3.93 และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาทั้ง 3 ด้าน พบว่า เพศชายมีความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาสูงกว่าเพศหญิง ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 4.16 ด้านการเสียสละต่อสังคม มีค่าเฉลี่ย 3.87 และด้านความมุ่งมั่นพัฒนา มีค่าเฉลี่ย 4.08

3.2 จำแนกตามอายุ จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี มีความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 4.01 รองลงมาอายุ 25-30 ปี มีค่าเฉลี่ย 3.97 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาอายุ 35 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสด้านช่วยเหลือ มีค่าเฉลี่ย 4.15 มากกว่ากลุ่มอื่น นักศึกษาที่มีอายุ ต่ำกว่า 25 ปี มีความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสา ด้านการเสียสละต่อสังคม มีค่าเฉลี่ย 3.85 และด้านความมุ่งมั่นพัฒนา มีค่าเฉลี่ย 4.09 มากกว่านักศึกษากลุ่มอื่น

3.3 จำแนกตามประสบการณ์การสอน จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ที่มีประสบการณ์การสอน 6-10 ปี สูงสุด ค่าเฉลี่ย 4.04 รองลงมา ประสบการณ์ในการสอน 10 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย 3.95 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมเป็นรายด้านพบว่านักศึกษาที่มีประสบการณ์การสอน 6-10 ปี มีความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสด้านความมุ่งมั่นพัฒนา มีค่าเฉลี่ย 4.19 และด้านการช่วยเหลือผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 4.17 มากกว่ากลุ่มอื่น และนักศึกษาที่มีประสบการณ์



การสอนมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาด้านการเสียสละต่อสังคมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.82

### การอภิปรายผลและสรุป

1. ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ในด้านการช่วยเหลือผู้อื่น โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 4.05 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อจากด้านการช่วยเหลือผู้อื่น พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสา การให้กำลังใจเพื่อน เมื่อประสบปัญหาชีวิต และการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.23 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นครู มีพื้นฐานแห่งความเมตตากรุณา ดังนั้นเมื่อเห็นผู้อื่นเดือดร้อน จึงเกิดความรู้สึกสงสาร เอาใจเขามาใส่ใจเรา ซึ่งแสดงถึงการมีพฤติกรรมจิตอาสา สอดคล้องกับ ปิยะนาถ สรวิสูตร (2552) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะจิตอาสาของผู้มีจิตอาสา การเกิดความรู้สึกสงสารจากการพบเห็น เนื่องจากพบเห็นผู้ที่เดือดร้อนกว่าตนเอง และอยากช่วยเหลือให้ได้รับความสุข จึงอยากที่จะช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อบุคคลได้รับความช่วยเหลือมีความสุข ก็จะทำให้รู้สึกประทับใจ และสอดคล้องกับ ญัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (2550) ได้กล่าวว่า ตัวชี้วัดจิตอาสาด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ประกอบด้วย การแนะนำสิ่งที่ถูกที่ควรแก่ผู้อื่น การอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้อื่น และการแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น

2. ด้านการเสียสละต่อสังคม ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 3.78 อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อจากด้านการเสียสละต่อสังคม พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาการช่วยเหลือและทำความสะอาดบริเวณที่สาธารณะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.96 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นผู้สอน เป็นผู้อบรม คุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักเรียน และเป็นตัวอย่างที่ดีในการมีจิตอาสา อยากให้โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ดี สะอาด ปลอดภัย จึงเสียสละเวลาในการทำทำความสะอาด เพื่อเป็นแบบอย่างกับนักเรียน ดังที่ มิชิตา จำปาเทศ รอดสุทธิ (2551) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้มีจิตอาสา คือการมีจิตที่ต้องการให้ผู้อื่น การให้เงินให้สิ่งของ รวมทั้งด้านแรงงาน แรงกาย เพื่อสละเวลาในการทำเพื่อสังคม จนไปถึงการสละความเป็นตัวตนหรืออัตตาของตัวเอง และสอดคล้องกับ ญัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (2550) ได้กล่าวว่า ตัวชี้วัดจิตอาสาด้านการเสียสละต่อสังคม คือ การสละเงิน แรงกาย เพื่อผู้อื่นและสังคม การสละเวลาและการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

3. ด้านความมุ่งมั่นพัฒนาสังคม ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 4.03 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อจากด้านความมุ่งมั่นพัฒนา พบว่า



ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาการคิดว่าสังคมที่ดียอมทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.42 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นครู มีภาระหน้าที่ในการพัฒนาประเทศ โดยการอบรมสั่งสอนผู้เรียนให้เป็นคนดี รวมทั้งปลูกฝัง ค่านิยมที่ดีให้แก่ผู้เรียน ในเวลาสอนและนอกเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ สมนึก เหลี่ยมศรี (2549) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะความมุ่งมั่นพัฒนา หมายถึง ทักษะ ความรู้สึก ค่านิยมต่าง ๆ ที่กระตุ้นให้แสดงออก เพื่อการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลในทางที่ดี โดยมีการใฝ่หาความรู้ รับฟังความคิดเห็นและนำไปปรับปรุงในการทำงานของตน และสอดคล้องกับ ญัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (2550) ได้กล่าวว่า ตัวชี้วัด จิตอาสาด้านความมุ่งมั่นพัฒนา คือ การใส่ใจปัญหาและการเปลี่ยนแปลงพร้อมทั้งเสนอความคิดเห็นที่จะพัฒนาสังคม และการพัฒนากิจกรรมการเสริมสร้างจิตอาสาเพื่อสังคมอย่างสร้างสรรค์และหลากหลาย

4. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์ในการสอนพบว่า เพศชายมีความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาสูงกว่าเพศหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศชายมีสรีระแข็งแรงกว่าเพศหญิง ดังนั้นพฤติกรรมการแสดงออกจึงมากกว่าเพศหญิง ส่วนช่วงอายุต่ำกว่า 25 ปี มีความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาสูงกว่าช่วงอายุอื่น ทั้งนี้เพราะ ช่วงอายุนี้นี้เป็นช่วงอายุที่เปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทศนคติและพฤติกรรมจิตอาสา ทำให้ทัศนคติจิตอาสา มีความสัมพันธ์เชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิมลพรรณ อาภาเวท, เณริศา ชัยสุขมงคล (2556) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเปิดรับข่าวสารกับพฤติกรรมจิตอาสาของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร วัดดูประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทศนคติ และพฤติกรรมจิตอาสาของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร ตลอดจนเปรียบเทียบลักษณะทางประชากรของวัยรุ่น และมีประสบการณ์การสอน 6-10 ปี เนื่องจากครูผู้สอนมีประสบการณ์ในการสอน ครูส่วนใหญ่ได้รับการอบรม และพัฒนาตนเองผ่านสถาบันต่าง ๆ มาเป็นอย่างดี เช่นสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา จึงทำให้ครูที่มีประสบการณ์การสอน 6-10 ปีนี้ มีความพร้อมที่จะทำประโยชน์ต่อผู้อื่น

#### ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. จิตอาสาในด้านการช่วยเหลือผู้อื่น พบว่า นักศึกษามีจิตอาสาการบริจาคสิ่งของให้กับหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับการช่วยเหลือ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมให้มีการส่งเสริมจิตอาสาการบริจาคสิ่งของ
2. จิตอาสาในด้านการเสียสละต่อสังคม พบว่า นักศึกษามีจิตอาสาการบริจาคอาหารกลางวันให้ผู้ด้อยโอกาส มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นควรมีกิจกรรมจิตอาสาออกนอกสถานที่ เช่นการไปดูแลผู้สูงอายุ สถานรับเลี้ยงเด็กกำพร้า เพื่อฝึกฝนตนเองและปลูกฝังให้นักศึกษามีจิตอาสามากยิ่งขึ้น
3. จิตอาสาในด้านความมุ่งมั่นพัฒนา พบว่า นักศึกษามีจิตอาสาการเป็นผู้นำในการแก้ไขปัญหาสังคมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ควรพัฒนาจิตอาสาความเป็นผู้นำโดยให้นักศึกษาเป็นผู้จัดทำ

โครงการจิตอาสาด้วยตนเอง ได้ฝึกฝนการให้บริการ และการพัฒนาสังคมซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษามีจิตอาสาความเป็นผู้นำมากยิ่งขึ้น

### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น จิตอาสาพฤติกรรมด้านการช่วยเหลือผู้อื่น พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการสร้างจิตอาสาเพื่อปลูกฝังให้นักศึกษาได้เกิดพฤติกรรมจิตอาสาในทุก ๆ ด้านมากยิ่งขึ้น

### เอกสารอ้างอิง

- ณัฐนิชากร ศรีบุรณ์. (2550). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ดวงทิพย์ อันประสิทธิ์. (2555). รูปแบบการขัดเกลาทางสังคมเพื่อเสริมสร้างจิตอาสาในชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนบางน้ำหวาน อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์).
- ปิยนารถ สรวินทร. (2552). แรงจูงใจของผู้นำเยาวชนที่มีจิตอาสาในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม : กรณีศึกษา สภากาชาดกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- มิชิตา จำปาเทศ รอดสุทธิ. (2551). จิตอาสา...ทำไม. สารเพื่อนเสมอ, 5(30), 10-11.
- วลัยรัตน์ ยิ่งดำนุ่น. (2554). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของโครงการจิตอาสา : กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนบางมดวิทยา “ลีลสุทนต์จวนอุบลรัตน์”. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาพุทธศาสนา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- วิมลพรรณ อาภาเวท, และณริศา ชัยสุขมงคลลาภ. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างเปิดรับข่าวสารกับพฤติกรรมจิตอาสาของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- สมนึก เหลี่ยมศรี. (2549). ความต้องการพัฒนาด้านของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์เครือข่ายยมเหนือ อำเภอสอง จังหวัดแพร่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์).